

2022Z23484

Vragen van de leden **Van Raan** en **Vestering** (beiden PvdD) aan de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en voor Natuur en Stikstof over *de SLAPP (Strategic Lawsuit Against Public Participation) tactiek van reisorganisatie TUI tegen natuurorganisatie STINAPA (Stichting Nationale Parken Bonaire)* (ingezonden 29 november 2022).

Vraag 1

Kent u het berichten «Reisreus dreigt STINAPA met rechtszaak om «TUI Chogogo Resort Bonaire», «Gekibbel over zand op strand Chogogo Resort duurt voort», en ««Gedoe» over keermuur was niet voor niets: Chogogozand spoelt zee in»?^{1, 2, 3}

Vraag 2

Beaamt u dat de keermuur niet de vereiste bouwhoogte heeft om te kunnen voorkomen dat het artificiële strand in het mariene park terechtkomt? Zo ja, hoe kan het dat meerdere organisaties aan de bel hebben getrokken over de hoogte van de keermuur en dat hierop tot op heden niet adequaat is gehandhaafd?

Vraag 3

Waarom is er tijdens de controle van Rijksdienst Caribisch Nederland bij Chogogo niet gekeken naar de (ontbrekende) vergunningen? Wat waren de uitkomsten, indien de vergunningen wel waren gecontroleerd?⁴

Vraag 4

Hoe had het uitspoelen van het artificiële strand volgens u beter voorkomen kunnen worden?

¹ Dossier Koninkrijksrelaties, 20 november 2022 (<https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2022/11/20/reisreus-dreigt-stinapa-met-rechtszaak-om-tui-chogogo-resort-bonaire/>).

² Bonaire.nu, 12 november 2022 (https://bonaire.nu/2022/11/12/gekibbel-over-zand-op-strand-chogogo-resort-duurt-voort/?utm_campaign=Bonaire.nu&utm_content=Het%20laatste%20Nieuws%20van%20Bonaire&utm_medium=email&utm_source=getresponse).

³ Bonaire.nu 6 november 2022 (<https://bonaire.nu/2022/11/06/gedoe-over-keermuur-was-niet-voor-niets-chogogozand-spoelt-zee-in/>).

⁴ Dossier Koninkrijksrelaties, 27 oktober 2022 (<https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2022/10/27/rcn-inval-bij-chogogo-bonaire-staat-los-van-gedoe-over-vergunningen/>).

Vraag 5

Klopt het dat TUI heeft bedreigd tot het nemen van mogelijke juridische stappen richting STINAPA (Stichting Nationale Parken Bonaire), omdat STINAPA aankaart dat Chogogo niet de juiste vergunningen bezit en niet voldoet aan de voorwaarden van de op 19 januari jl. afgegeven natuurvergunning, zoals de hoogte van de keermuur?

Vraag 6

Klopt het dat TUI een claim heeft gelegd tegen het eilandsbestuur van rond de 8 miljoen USD? Zo ja, op basis van wel argumenten heeft TUI deze claim ingediend?

Vraag 7

Klopt het dat de TUI Group in 2021 een omzet had van 4,7 miljard euro's? Klopt het dat STINAPA in 2021 3,8 miljoen USD aan inkomsten had? Klopt het dat het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) in 2021 55 miljoen USD aan inkomsten had? Bent u het eens dat het dreigen van juridische stappen een disproportioneel machtsmiddel is, gezien de onevenredige machtsverhouding van de betrokken partijen? Zo nee, waarom niet?^{5, 6, 7}

Vraag 8

Herkent u dat hier sprake is van een «Strategic Lawsuit Against Public Participation»-tactiek (SLAPP-tactiek) van reisorganisatie TUI? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat bent u van plan te doen tegen deze SLAPP-tactiek van een Europese reisorganisatie? Is het mogelijk om TUI een boete op te leggen of om vergunningen in te trekken?

Vraag 9

Hoe staat het met de Europese Richtlijn tegen SLAPP en welke mogelijke gevolgen heeft deze voor TUI?

Vraag 10

Hoe gaat u een stichting, die nationale parken op Bonaire namens het Openbaar Lichaam Bonaire beheert, ondersteunen en beschermen tegen mogelijke juridische stappen en SLAPP-tactieken?

Vraag 11

Is het Openbaar Lichaam van plan om een boete op te leggen of om herstelmaatregelen te vragen? Zo ja, per wanneer? Zo nee, is het mogelijk dat het Openbaar Lichaam nog geen boete heeft opgelegd of om herstelmaatregelen heeft gevraagd uit angst voor de claim van TUI?

Vraag 12

Bent u bereid om in samenspraak met het Openbaar Lichaam te kijken hoe het Rijk het Openbaar Lichaam kan ondersteunen bij het adequaat handhaven en het vragen om herstelmaatregelen?

Vraag 13

Wanneer bent u van plan in te grijpen bij de vergunningverlening aan Chogogo?

Vraag 14

Wat bent u van plan te doen om het koraal te herstellen in het Bonaire Nationaal Marine Park?

Vraag 15

Is er een boete opgelegd tegen de projectontwikkelaar van Chogogo (TUI)? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe hoog is de boete?

⁵ Website Tui Group, 8 december 2021 (https://www.tuigroup.com/damfiles/default/tuigroup-15/en/investors/6_Reports-and-presentations/Reports/2021/TUI_GB21_EN_Annual-Report-_211207.pdf-60f85cc5cd787142dfaa5d6e26c35799.pdf).

⁶ Website STINAPA Bonaire (<https://stinapabonaire.org/wp-content/uploads/2022/04/STINAPA-Annual-Report-2021.pdf>).

⁷ Website Openbaar Lichaam Bonaire (<https://bonairegov.com/bestuur-organisatie/financien-van-het-openbaar-lichaam-bonaire/standaard-titel/jaarrekening-2022>).

Vraag 16

Is TUI gevraagd om herstelmaatregelen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen moeten genomen worden en per wanneer?

Vraag 17

Waarom is er geen boete opgelegd of om herstelmaatregelen gevraagd, indien bovengenoemde vragen ontkennend waren?

Vraag 18

Bent u bereid om, in samenspraak met het Openbaar Lichaam Bonaire, TUI volledig aansprakelijk te stellen voor alle schade aan het koraal veroorzaakt door uitspoelen van zand?

Vraag 19

Bent u bereid om, in samenspraak met het Openbaar Lichaam Bonaire, te onderzoeken welke stappen ondernomen kunnen worden tegen de disproportionele dreiging van TUI, door bijvoorbeeld te onderzoeken welke vergunningen TUI nodig heeft (voor zijn plannen) en wanneer u hierop kan handhaven? Ziet u nog een andere (juridische) basis voor het tegenhouden van de plannen van TUI? Of is er sprake van een grijs gebied in de wetgeving waardoor u niet kunt handhaven?

Vraag 20

Wat zijn de gevolgen van het uitspoelen van het zand voor het koraal? Is er al onderzoek naar gedaan? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid om onderzoek te laten uitvoeren? Zo ja, wanneer zal het plaatsvinden?

Vraag 21

Kunt u aangeven hoeveel schade het koraal verder heeft opgelopen door de heftige regen van deze week? Klopt het dat afvalstromen en dergelijke de zee zijn ingestroomd? Hoe had dit voorkomen kunnen worden?

Vraag 22

Bent u bereid om te investeren in natuurinclusieve maatregelen, opdat bij hevige regen geen afvalstromen het koraal instromen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, per wanneer?

Vraag 23

Wat gaat u doen om het koraal te beschermen (tegen verdere uitspoeling van het artificiële strand), zeker gezien de heftige stormen van afgelopen periode?

Vraag 24

Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden en binnen de gestelde termijn?